ВЕДРАН ЕРАКОВИЋ & МАРИЈА РЊАК

Живот

Реконструкција рукописа
Вука Стефановића Караџића

65 ГОДИНА ГРАФИЧКИ КОЛЕКТИВ
1949-2014

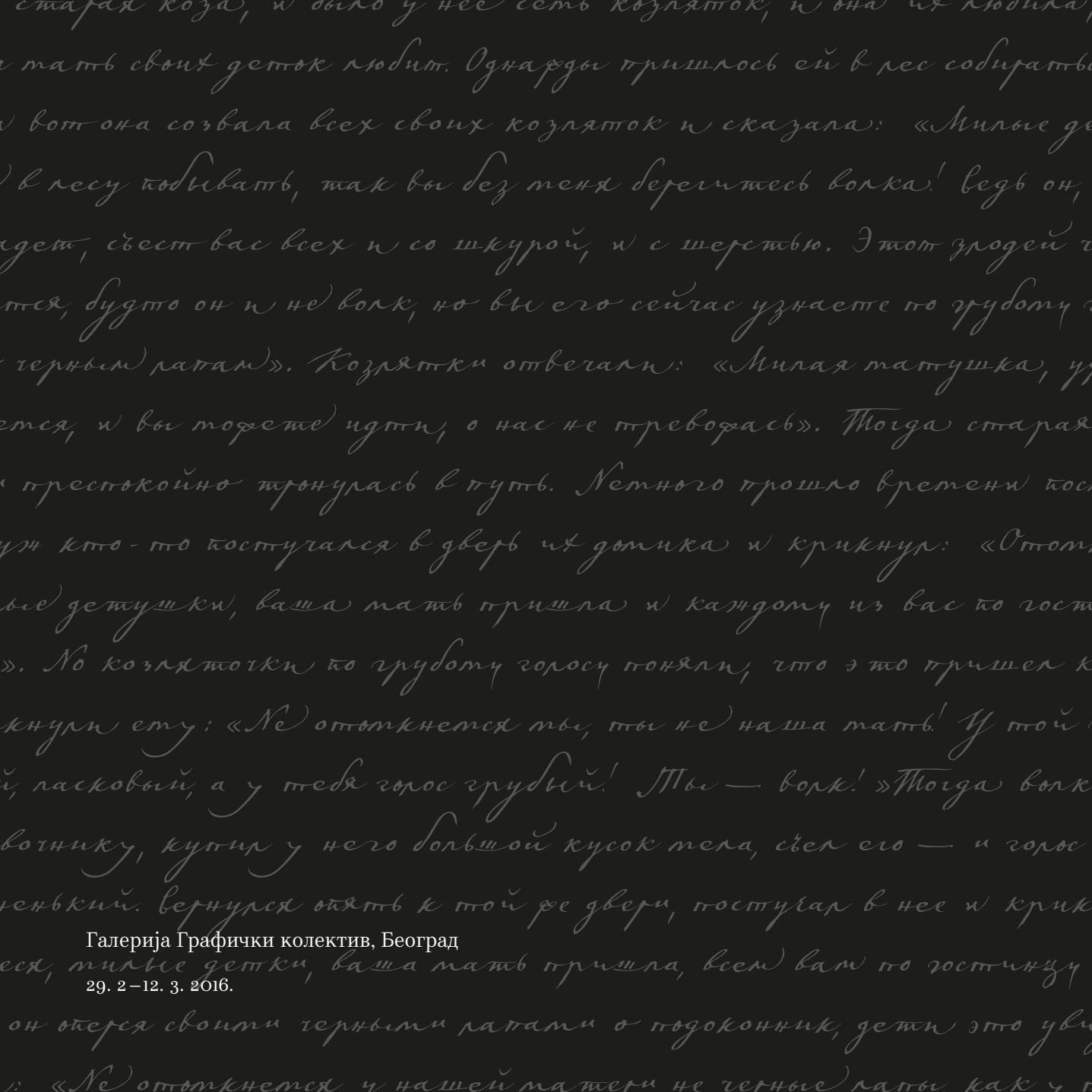

Галерија Графички колектив, Београд
29. 2 –12. 3. 2016.

Типографско писмо Вук представља реконструкцију рукописа Вука Стефановића Караџића, на основу оригиналних докумената који се чувају у архиви Српске академије наука и уметности у Београду.
Пројекат је започет средином 2012, а завршен је ове године. Вуков рукопис се временом мењао, па је током рада на пројекту било неопходно прегледати на стотине Вукових докумената, писама и белешки, како би се одабрале најпогодније варијанте и издвојила појединачна слова. Водило се рачуна о томе да текст буде лак за читање, како би фонт био употребљивији, па су изабране оне словне форме које потичу из Вуковог зрелог периода, јер представљају комбинацију спонтаног, а истовремено контролисаног потеза. Након тога, уследио је дуготрајан рад на подешавању цртежа, размака и керна у програмима за обраду слика и пројектовање писама.
Специфичност овог типографског писма огледа се у томе што свако слово и знак постоји у неколико различитих варијанти. Ове варијанте се смењују по утврђеном редоследу, у зависности од тога да ли се слово које уносимо у текст налази на почетку, на крају или у средини речи, као и на основу словних облика који се налазе у његовом непосредном окружењу. Захваљујући обимном и сложеном OpenType програмирању, исти облик се не може појавити пре него што се искористе све његове варијанте. На тај начин, ово типографско писмо верно имитира писање руком, односно, поштује све одлике Вуковог личног рукописа. Чак и датуми имају специфичан изглед, онако како их је Вук писао, а корисник фонта може на врло једноставан начин да приступи и различитим варијантама Вуковог потписа – ћириличном, латиничном, на српском и на немачком језику. Захваљујући поменутим особинама, текстови сложени овим писмом изгледају као да их је заиста написао Вук С. Караџић.
Типографско писмо Вук садржи сва слова и знакове који су неопходни да би се писало на великом броју значајних светских језика, чиме се отвара могућност за његово коришћење и ван граница наше земље, и самим тим, ширег промовисања наше културе.
Намера аутора је да овим пројектом подсете на значај Вуковог рада, као и да допринесу додатном интересовању за његов живот и дело, наше наслеђе и писмо.

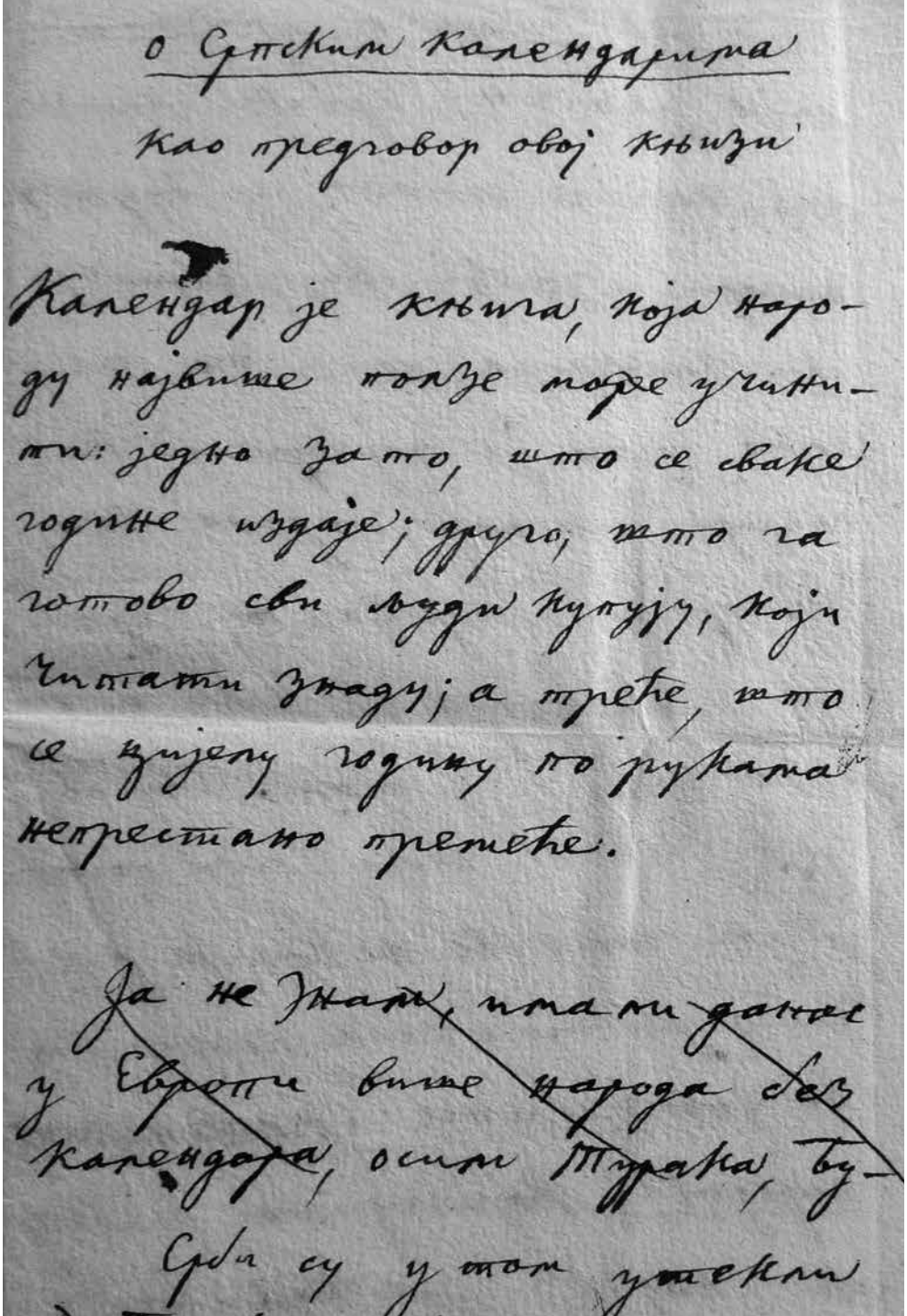

О Српским Календарима

као предговор овој књизи

Календар је књига, која народу највише користе може учинити: једно Зато, што се сваке године издаје; друго, што га готово сви људи купују, који читати знаду; а треће, што се њиме годину по данима непрестано пренете.

Ја не знам, има ли данас у Европи више народа без календара, осим Турака, ву-

Срби су у овом погледу

Почетак рукописа необјављеног предговора првом годишту *Данице* АСАНУ 8552/10

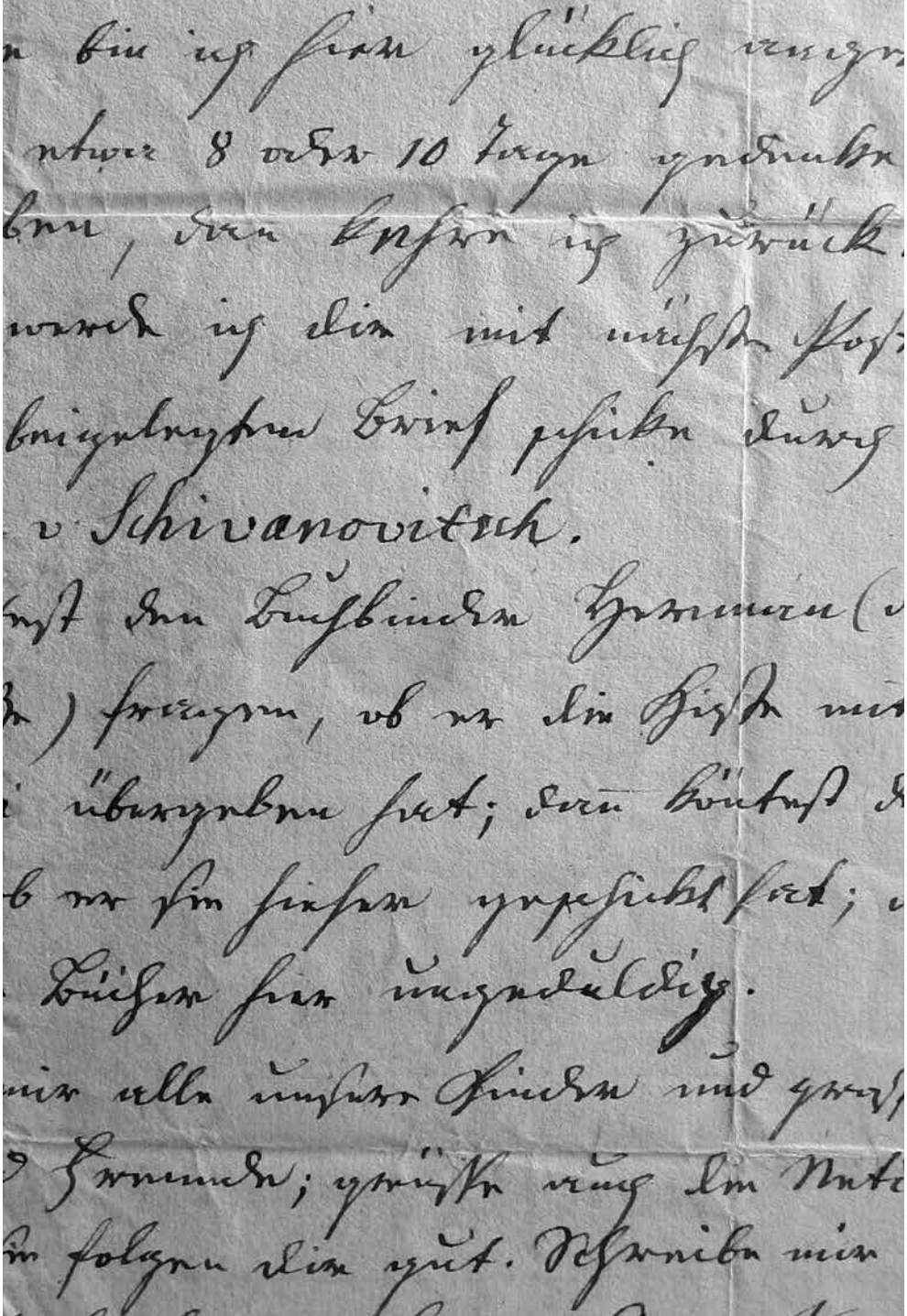

Писмо Вука С. Караџића његовој жени, Ани Караџић
Београд, 21. мај 1842.
АСАНУ 8532/132

Комплет
латиничних слова
са алтернативама

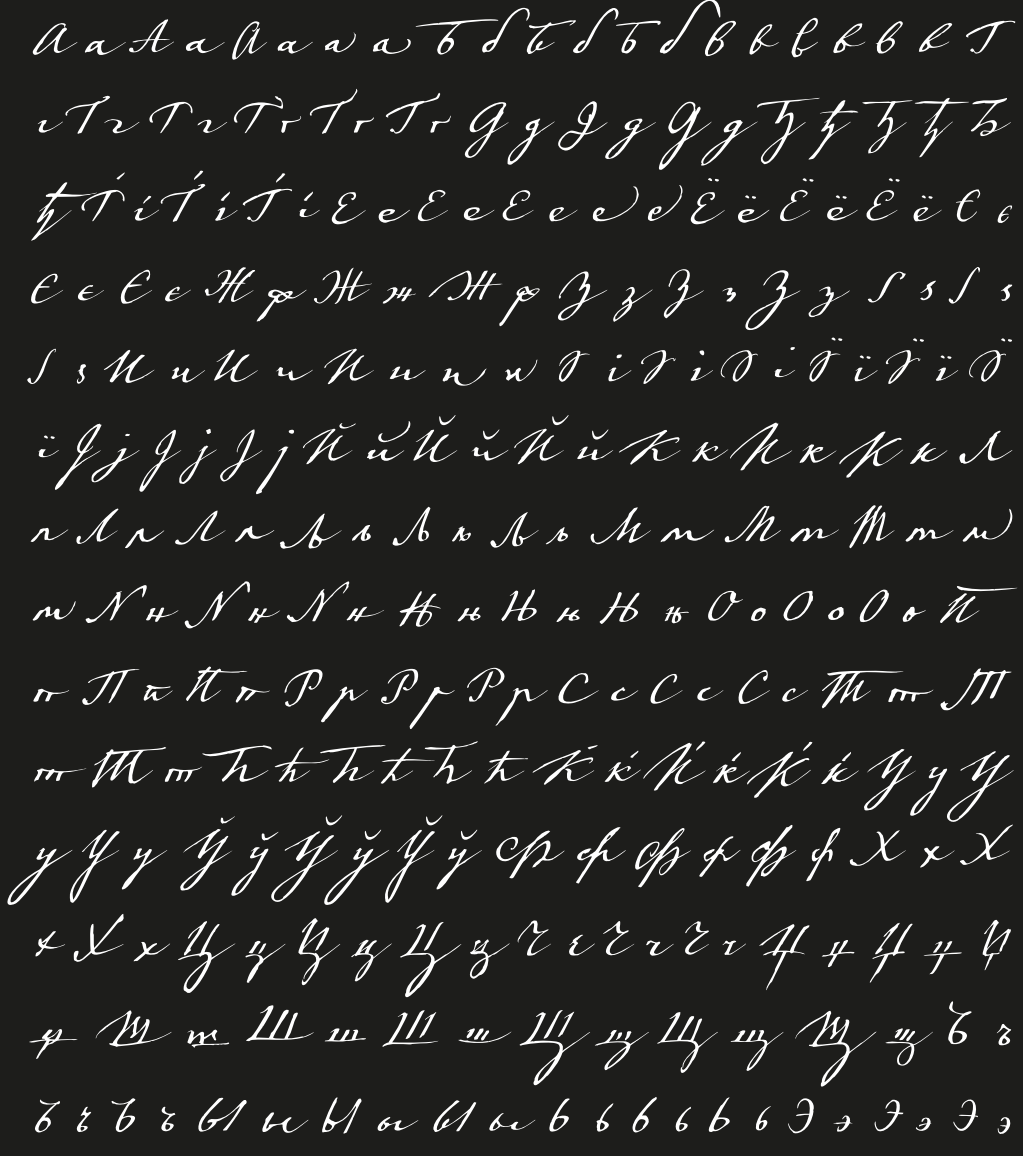

Комплет ћириличних слова са алтернативама

Типографско писмо
Вук, ћирилица

Био један цар, па имао три сина
и једну кћер, коју је у кафезу
хранио и чувао као очи у глави.
Кад девојка одрасте, једно вече
замоли се оцу своме да јој допус-
ти да изиђе с браћом мало пред
двор у шетњу, и отац јој допус-
ти. Али тек што изиђе пред
двор, у један мах долети из неба
змај, шчепа девојку између браће
и однесе је у облаке. Браћа отрче
брже боље к оцу и кажу му шта

Vor einem großen Walde wohnte
ein armer Holzhacker mit seiner
Frau und seinen zwei Kindern;
das Bübchen hieß Hänsel und das
Mädchen Gretel. Er hatte wenig
zu beißen und zu brechen, und
einmal, als große Teuerung ins
Land kam, konnte er das tägli-
che Brot nicht mehr schaffen. Wie
er sich nun abends in Bette Ge-
danken machte und sich vor Sor-
gen herumwälzte, seufzte er und

Типографско писмо
Вук, латиница

Иако је свако слово написано неколико пута, њихови облици се разликују, као при писању руком. На крају речи појављују се завршне варијанте одређеног слова, од којих су неке приказане у другом реду.

Вуковим потписима може се приступити помоћу команде *dlig [discretionary ligatures]*, тако што се у текст унесу одговарајући иницијали.

На следећој страни приказан је мали део кода који је било неопходно написати, да би ове, и друге особине типографског писма Вук биле могуће.

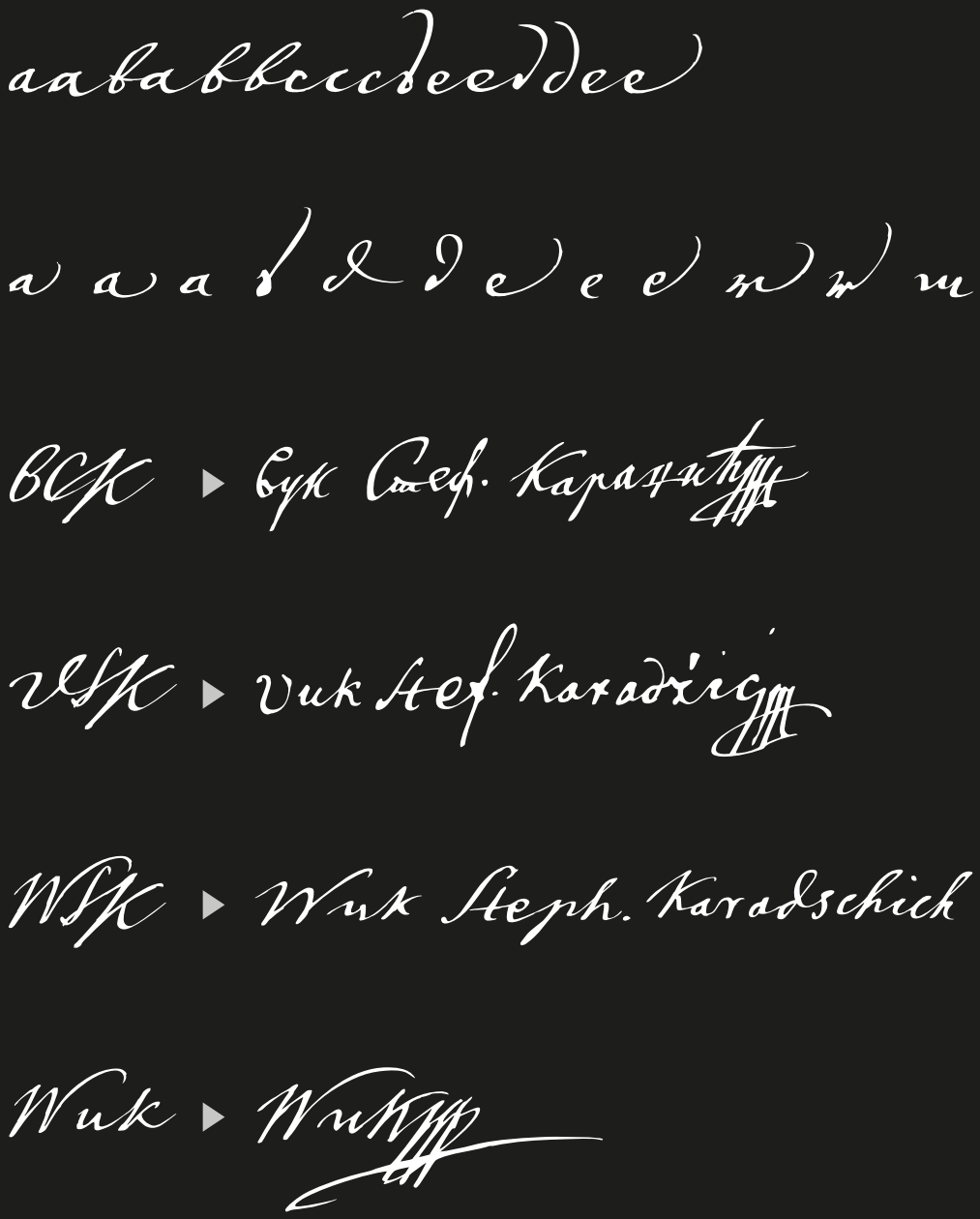

```
sub @calt3 @calt11 space @calt22 @calt2' by [E.alt2 I.alt2 O.alt2 U.alt2 afii10017.alt2 afii1002
sub @calt12 @calt11 space @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt F.alt G.alt H.alt J.alt K.alt L.alt M.
sub @calt13 @calt11 space @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt2 F.alt2 G.alt2 H.alt2 J.alt2 K.alt2 L.
sub @calt2 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt I.alt O.alt U.alt afii10017.alt afii1
sub @calt3 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt2 I.alt2 O.alt2 U.alt2 afii10017.alt2
sub @calt12 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt F.alt G.alt H.alt J.alt K.alt
sub @calt13 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt2 F.alt2 G.alt2 H.alt2 J.alt2 K
sub @calt2 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt I.alt O.alt U.alt afii10017.a
sub @calt3 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt2 I.alt2 O.alt2 U.alt2 afii100
sub @calt12 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt F.alt G.alt H.alt J.al
sub @calt13 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt2 F.alt2 G.alt2 H.alt2
sub @calt2 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt2' by [E.alt I.alt O.alt U.alt afii10017.alt afii1
sub @calt3 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt2' by [E.alt2 I.alt2 O.alt2 U.alt2 afii10017.alt2
sub @calt12 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt F.alt G.alt H.alt J.alt K.alt
sub @calt13 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt2 F.alt2 G.alt2 H.alt2 J.alt2 K
sub @calt2 @calt22 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt2' by [E.alt I.alt O.alt U.alt afii10017.a
sub @calt3 @calt22 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt2' by [E.alt2 I.alt2 O.alt2 U.alt2 afii100
sub @calt12 @calt10 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt F.alt G.alt H.alt J.al
sub @calt13 @calt10 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt2 F.alt2 G.alt2 H.alt2
sub @calt2 @calt22 @calt22 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt2' by [E.alt I.alt O.alt U.alt afi
sub @calt3 @calt22 @calt22 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt2' by [E.alt2 I.alt2 O.alt2 U.alt2
sub @calt12 @calt10 @calt10 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt F.alt G.alt H.
sub @calt13 @calt10 @calt10 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt2 F.alt2 G.alt2
sub @calt2 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt I.alt O.alt U.alt afii10017.a
sub @calt3 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt2 I.alt2 O.alt2 U.alt2 afii100
sub @calt12 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt F.alt G.alt H.alt J.al
sub @calt13 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt2 F.alt2 G.alt2 H.alt2
sub @calt2 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt I.alt O.alt U.alt afi
sub @calt3 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt2 I.alt2 O.alt2 U.alt2
sub @calt12 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt F.alt G.alt H.
sub @calt13 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt2 F.alt2 G.alt2
sub @calt2 @calt22 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt I.alt O.alt afi
sub @calt3 @calt22 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt2 I.alt2 O.alt2
sub @calt12 @calt10 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt F.alt G.alt H.
sub @calt13 @calt10 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt2 F.alt2 G.alt2
sub @calt2 @calt22 @calt22 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt I.alt O.alt U
sub @calt3 @calt22 @calt22 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt2 I.alt2 O.alt
sub @calt12 @calt10 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt F.alt
sub @calt13 @calt10 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt2 F.alt2
sub @calt2 @calt22 @calt22 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt I.alt O.alt U
sub @calt3 @calt22 @calt22 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt2 I.alt2 O.alt
sub @calt12 @calt10 @calt10 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt F.alt
sub @calt13 @calt10 @calt10 @calt10 @calt11 space @calt10 @calt10 @calt10 @calt12' by [Dcroat.alt2 F.alt
sub @calt2 @calt22 @calt22 @calt22 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt I.alt
sub @calt3 @calt22 @calt22 @calt22 @calt22 @calt11 space @calt22 @calt22 @calt22 @calt22 @calt2' by [E.alt2 I.al
```

Торба је најтефа кад је празна.

боље бити петао један дан, него месец дана кокош.

Луди бој бију, а мудри вино пију.

Договорна је најбоља.

На силу се не може волети.

боље се с јунаком бити, него с ртом љубити.

За злато рта не пријања.

Bolje je danas pet nego sutra šest.

Državu čuvaj od neprijatelja, a ženu od prijatelja.

Dok je raje i mutka, biće i hajduka.

Krpi rupu dok je manja.

Duboka voda je bistra, a plitka mutna.

Ko do dvadesete ne zna, a do trideset nema, teško kući koja ga ima.

Bolje saviti nego slomiti.

Kad stari pas laje, treba videti šta je.

Ведран Ераковић

Рођен 30. 9. 1980. у Сплиту.
Бави се калиграфијом, пројектовањем типографских писама и графичким дизајном.
Доцент Факултета примењених уметности у Београду на предмету Писмо.
Добитник великог броја награда, у земљи и иностранству.

vedranerakovic@yahoo.com

Марија Рњак

Рођена 16. 7. 1989. у Задру.
Завршила основне и мастер студије на Факултету примењених уметности у Београду, тренутно је студент докторских студија на истом факултету.
Бави се калиграфијом, графиком, типографијом и дизајном.
Учесник је низа групних изложби и радионица код нас и у иностранству, као и три самосталне изложбе из области калиграфије и графике.
Типографска писма:
Ноктурно, 2015.
Вук, 2016.

rnjak_mb@yahoo.com

Галерија Графички колектив
Обилићев венац 27

Графичко обликовање
Ведран Ераковић и Марија Рњак

Типографска писма
Ноктурно БГ, Адамант Санс Про

Папир
Via Smooth natural white 120 g

Штампа
Шпринт, Београд

Тираж
100

Бисер не вала пред свиње бацати.